

Homokóra

Társadalmi, színházi és művészeti hetilap :- Szerkeszti: Magyar László

II. évf.

S

Z

E

G

E

D

1

9

2

9

M

Á

R

C

I

U

S

Iksz ur Budapestre utazott ... (Repül a nehéz M)

Bonyodalmak a titulus körül

Rozgonyi nem megy odébb (Csényi Gyula tárcája)

A novella-olimpiász második fordulój

Ejféli párba

Üzenet Badenből az árviz-évfordulór

Színházi és társadalmi riportok, tréfák

elbeszélések, érdekes visszaemlékeze

sek az árvizről, Fűrész, Porváros, fény

képek, karcolatok stb.

11. sz.

9

Kedves,

most bocsánatkéréssel kezdem. Előre kérem a bocsánatot, az elkövetendő bűneimért. Goromba leszek, nagyon, ebben az írásomban. De ne vonja össze haragosra szép ivelésű, keskeny szemöldökét, — nem áll jól magának a harag, — nem magával fogok gorombászkodni. Magának, kedves, én csak szép, szelíd, színes szavakat tudok mondani, egyébként dörgő basszusomat is suttagó baritonra hallgatom, amikor magához beszélek.

Erre a kegyetlen, hideg, rettenetesen és kibíratatlanul hosszúra elnyújtózkodó tétre haragszom. De nagyon komolyan és tehetetlenül haragszom. Ha létezne most valami menyébéli közgyűlés és én abban városatya lennék, hát olyan interpellációt zudítanék a tek. Tanács nyakába, hogy beleporzana mindenkinnek a háta.

Mert hát itt valami szörnyű mulasztás történt. A magasságbeli magisztrátus valahogyan megfeledkezett róhunk. Rajtunk felejtette a telet, mint ahogyan a franciák a Rajnavidéken felejtették a megszálló légiót.

A tél ugylátszik, végérvényesen bekvártélyozta magát nálunk. Éz tehetetlenek vagyunk vele szemben. Ez a tehetetlenség fáj, ez bőszi fel és csal ki belőlem nagyon durva és nagyon illetlen szitkozódásokat.

Mert mi történik?

A télikabátomat meguntam és nem vehetem le. Nem, a viláig minden kincseért sem. Viselnem kell, mint valami százszor megunt, megátkozott nyáralvát.

Meguntam a fülött szobát is, a kályhaszapot, de azért minden reggel be-kell fűtenem, mert az ablak külső léczére erősített hőmérő nem akarja teljesíteni hivatását. Nem hőt mér, hanem hideget. Csökönnyös következőssel csak hideget. Mindig hideget. A rózsaszínre festett borszeszoszlop kétségbeesetten kapaszkodna fölfelé, de még el sem jut a piros 0-ig, már visszahatja a végzet ismét.

Meguntam a köhéscelést is, de a tél rendületlenül kaparja a torkomat, tüszőgöti az emberiséget, de azért még mindig akadnak,

akik egymás kedves egészségére kívánják ezt az egészségtelen bacillus-terjesztést.

Egyetlen olyan megunt dolog van most az életemben, amit kiküszöböltem a többi halálraunt téli dolgok közül. A kocsolya. Ezt végérvényesen elraktároztam már a jövő szezonra és tölem dühönghet még hónapokig a tél viharja, nem veszem többet elő. Rá se tudnám a szememet vetni.

De a többi megunt téli béklyók között ugy lézengek, mint holmi elkárhozott, szitkozódó lélek. Tehetetlenül, földresujtva, megkötözve. Dühít a tél és elkésériti minden percemet, meddővé teszi minden gondolatomat. Pardon, kedves, már gondolataim sincsenek. Elfagytak azok is, mint a tulkorán előbujt virágrügyek. Az ember agyveleje is hozzáidomult az évszakok szabályszerű változásaihoz. Márciusban már a tavaszi gondolatok rügyeznének rendes körülmények között, rász az ibolyát is márciusi ibolyának hívja a magyar természetrajz. A tavalyi hó még mindig itt van, de hol van még az idei márciusi ibolya.

Valami csunya defektus érthette azt az illetékes hatóságot, amely az időjárást intézi. Valószínűleg felszaporodott a restanciája és nincs érkezése a napi posta feldolgozására. A tavasz aktája így elintézetlenül hever az asztal aktatómegének legalján, csak az ég tudja, hogy mikor kerül sor az elintézésére.

De tréfán kívül nagyon mérges vagyok. A téllal szemben való tehetetlenségem keserit el gondoltam, hogy széttöröm ezt a hideg vasketrecet és fellázadok a tél ellen. Lemegyek a strandra és léket vágok a Tisza jegén és megfürdöm a vízbe, utána pedig kifekszem a havas partra és napfürdőt veszek.

De azután rájöttem, hogy hideg van, hogy tél van.

Különbén mi ujság a nagyvilágban, kedves, Magát se látni mostanában sehol. Nem jár moziba, nem jár színházba, délben a korszón sem tűnik fel karsu alakja. Biztosan maga is megunta már a bundát; szeretné megmutatni az istenadta népnek azt a csudálatos tavaszi kosztümöt, amely szebb, mint Oscar Wilde legszebb költeménye prózában. Mivel pedig nem mutathatja még meg, mert a tél nem engedi, hát inkább otthon marad és borszankodik maga is. Ugy-e, így van, kedves?

Homolóra

Illusztrált társadalmi, színházi és művészeti hetilap -:- Felelős szerkesztő: Magyar László

Előfizetési díj egy hónapra 1.60 P. negyedévre 4.60 P. fél évre 9.- P. egész évre 18.- P.

Szerkesztőség: Oroszlán ucca 4. III. em. 9. Telefon: 18-12.

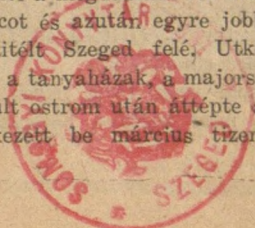
Kiadóhivatal: Tisza Lajos-körút 71. szám. Telefon: 8-95.

M e g j e l e n i k m i n d e n s z o m b a t o n d é l u t á n .

A percsorai gát

Ez a fénykép március ötödikén készült, a végzetes percsorai gátszakadás ötvenedik évfordulóján a Tiszának arról a szakaszáról, ahol a megduzzadt víz átszakította a töltést, nekizudult a petresi pusztának, megkerülte Dócot és aztán egyre jobban dagadva, egyre szélesebbre szétterülve, hömpölygött a halálraitelt Szeged felé, Utközben elpusztított mindent, elsöpörte Algyót, Tápét, Sándorfalvát, a tanyaházak, a majorságok százait, majd körülölelte Szegedet és hét nappal később, bősziult ostrom után áttépte azt az utolsó nyulgátat is, amely még védte a várost. Akkor következett be március tizenkettedike, Szeged történetének leggyászosabb pillanata.

AZ ÁRVIZ

Üzenet Badenből a szegedi árviz félszázados évfordulójára

Lendvai Sándor ny. vezértitkár, a 46. ezred volt hadnagya, aki 1879-ben hazahozta Boszniából a szegedi katonákat, levelet írt dr. Gaál Endrének árvizi emlékeiről

Szeged város törvényhatósági bizottsága, mint ismeretes, március 12-én diszközgyűléssel emlékezik meg az 1879. évi árviz félszázados évfordulójáról. A polgármester felkérésére ezen a diszközgyűlésen dr. Gaál Endre nyugalmazott kulturtanácsnok mond emlékbeszédet, mint a rettenetes pusztulás egyik szemtanuja. Gaál Endre dr., aki betegen fekszik lakásán, de azért bizik abban, hogy megtarthatja a keddi diszközgyűlésen emlékbeszédét, érdekes levelet kapott a napokban Lendvai Sándortól, az Első Magyar Biztosító Társaság nyugalmazott vezértitkárától, aki jelenleg — ugyancsak betegen — Badenben gyógykezelte magát.

A levél, amely néhány igen érdekes árviz-émléket elevenít fel, a következő:

Baden Wien.

Hotel: Gold, Hirsch. 1929. febr. 21.

Kedves jó Tanácsnok Uram!

Aranyos Bandi Ücsém!

Örömmel olvastam a lapokban, hogy a jövő hó 12-én 50-ik évfordulóját elérő szegedi árviz alkalmából rendezendő emlékünnepeken az arra leghivatottabb férfiu — a nagy idők tanuja — Méltóságod fogja az ünnepi beszédet elmondani.

Azt hiszem, nem veszi rossz néven, ha csakélységem — mint kortárs, bátorkodik

egy pár mozzanatra b. figyelmét felhívni.

1. Az első és legnagyobb segínyt nyújtotta akkor, „Az I. magyar ált. bizt. társaság”, mely sürgönyileg utalványozott Pálffy Ferenc polgármesternek 25.000 pengőt.

2. Dr. Rósa Izsó és a szegedi „Árpád” szabadkőmives páholy felhívására — a világ összes páholyai „bis dat qui cito dat” elv alapján 35.000 pengőnél több értékű pénz- és anyagadományt gyűjtöttek.

3. Dr. Löw Immánuel főrabbi esdeklő szavát a Zsidósághoz intézte és onnan is temérdek pénz és élelmiszer érkezett.

4. Talán érdekelni fogja a mai kort (ugy tudom: Dr. Ujj József, Bokor Pál, Dr. Löw Immánuel, Dr. Gaál Endre, Rubin József (kárpitós) és jó magam élő tanui a nagy napnak), hogy az árviz után a város tanácsa sürgönyileg fordult a cs. és k. hadügyminiszterhez, hogy a Boszniában, az ocupáció után ott maradt felesleges 46. gy. ezr. szegedi katonáit azonnal bocsássák haza, hogy szülőiknek segítségére legyenek. I. Ferenc József rögtön el is rendelte azok hazaküldését és 1879. március 23-án éjjel fél 4 óra felé 376 katona érkezett meg Szegedre, Lendvai Sándor hadnagy transzportkommandáns vezetésével, aki ma, sajnos, betegsége folytán Baden fürdőváros-

ban tartózkodik és nem lehet az ünnepélyes. Ha nem is lehetek ott jelen az ünnepélyen, de azért hálát fogok rebegni a „Magyarok Istenéhez”, hogy ha betegségem folytán távol is drága szülővárosomtól és édes hazámtól, megtartott életben és én is megünnepelhetem ezt a ritka napot és meggyőződhetek arról, hogy I. Ferenc József jóslata: „Szeged szebb lesz, mint volt”, beteljesedett.

Isten áldását kérem drága szülővárosom

továbbfejlődésére és adja az ég, hogy „Nagy-Szeged” a felkelő „Nagy-Magyarország” példányképe legyen. — a nemzeti kulturának, a magyar iparnak és kereskedelemnek és gazdaságnak! Dixi et salvari animam meam, Amen.

Sok szívélyes üdvözzellett régi, igaz hive:

Lésvári Sándor s. k.
ny. vezértitkár.

volt hadnagy a 46. gyalogezredben.

„Háromszáz év Szeged történetéből”

Terescsényi Gyula szindarabját adta a színház az árviz negyedszázados évfordulóján, 1904-ben

Elsárgult, rongyos-szélű ujságszeletek, hatalmas sárgaszínű plakát, amelynek részeit már csak az imádságos kegyelet tartja össze, egy eltöredezett pálmaág, néhány porladozó koszoru és sok, sok régi, eleven életet élő emlék maradt meg a szebb, a boldogabb, a lelkesebb multból a télbenhanyatló élet ajándéknapjai számára hagyatékul. *Terescsényi Gyula*, Szeged kedves, aranyos humoru, emberszívü „Csényi bácsija” ugy él ezek között az egyre jobban fakuló emlékek között ujszegedi kuriájában, mint az elidegeredett város remetéje. Pedig most, hogy nevezetes jubileumhoz, az árviz ötvenedik évfordulójához érkezik el a *szegedi város*, reája is illik gondolni, mivelhogy neki is volt része a szegedi életben, ő is lerakta tégláit annak az épületnek a falába, amelyet szegedi kulturának szokás nevezni.

Az elsárgult ujságszeletek, a rongyos plakát, a porladozó koszoruk régi dicsőségre emlékeztetnek: *Terescsényi Gyula* régi dicsőségére. Arról beszélnek, hogy Ujszeged remetéje negyedszázaddal ezelőtt nagy kincset ajándékozott szülővárosának: *Tíz színes, eleven képben szinpadra vitte Szeged történetét: „Háromszáz év Szeged történetéből”* címer. A maga nemében szinte páratlanul álló színművet még 1899-ben, az országos gazdasági kiállítás esztendejében fejezte be és adta át

a szegedi színház akkori igazgatójának, *Kre- esényi Ignác*nak, aki a kiállítás alatt szívre is akarta hozni *Terescsényi Gyula* alkotását, de miért, miért nem, a terv meghiusult és csak 1904. május 28-án került színre az érdekes és történelmi hűséggel megírt darab. A

Terescsényi Gyula színművének eredeti plakátja.

diszleteket Reizner János muzeumigazgató utbaigazítása alapján készítették el, a koszti-möket pedig Beck Pista, a szegedi röpviselőt legalaposabb ismerője tervezte. A premiérnek nagy sikere volt, a közönség lelkesen ünnepelte a szerzőt, aki hatalmas páлмаágot kapott a bemutató közönségétől.

A tíz kép a város történetének legkiemelkédőbb eseményeit eleveitette a szinpadra: 1. A szegedi követelek lefejezése Budán. 2. Törkök Szegeden. 3. Mária véadasszony. 4. Sze-

gedi boszorkányok. 5. Dugonics András. 6. A nép mulat. 7. Kossuth Lajos Szegeden. 8. Az ujszegedi csata. 9. Az árviz. 10. Szeged szebb lesz, mint volt.

A szegedi színháznak most nagy gondot okozott az árvizjubiliumi műsor összeállításá és serki sem gondolt arra, hogy talán ebből a szindarabból, amely negyed évszázaddal az árviz után került bemutatásra Szegeden, fel lehetne használni néhány képet, néhány jelenetet.

A 89 éves Zombory Antal tanácsnok a „vizi-tanács“ tagja emlékezik a nagy veszedelemről

Sokan vannak Szegeden, akik átérték a nagy árvizet, de kevesen vannak már azokból, akik aktíven részt vettek benne. A legérdekeesebb tanuja kétségtelenül a 89 éves Zombory Antal tanácsnok, aki az árviz idejében a város gazdasági ügyeit vezette.

Zombory tanácsnok uron nem igen látszik meg a patriárkális kor, de az emlékezés azért nehezen megy. Ötven év, egy félszázad hatalmas idő . . .

Az árviz idején 39 éves volt, ő volt az akkori tanács legfiatalabb tagja. Ma már a többiek közül senki nem él; egyedül maradt a vezetők közül.

Igy mondja el emlékeit:

— A körtöltés, vagy ahogy akkor nevezték, a védvonal 3 fészakasra volt osztva. A tápéi kaputól a vásárhelyi vasutvonalig terjedt az első, az ugynevezett szilléri töltés. Ennek a vezetője és felügyelője én voltam. A második fészakas a vasutvonalról a rökusi indóházig tartott és Szabados István tanácsnok vezetése alatt állott. A harmadik szakasz a: indóház és az Alsóváros között feküdt Pillich Kálmán ügyvéd felügyelete alatt.

— A három védvonal közül a legjobban a rökusi szakaszt ostromolta a víz és itt is tört be először a felsővárosi Makkos-erdőnél. Az én részemer, nem volt semmi baj.

Az árviz napjáról és a megelőző napokról a következőket mondja:

— Az árviz egyik főoka az volt, hogy már az előtte való őszön nagy volt a Tisza és a tavaszi olvadás bekövetkezésekor a víztömegek nem találtak medret, a Tisza nem volt képes magába fogadni az új vizeket. De nagy baj volt az is, hogy a védelmi vonalak nagyon primitívek voltak.

— A nagy olvadás már február 25-én megkezdődött és egész március 11-ig nyári időjárás uralkodott Szegeden. Március 11-én még a legszebb tavaszi nap volt, a töltések meglehetősen védelmi állapotban voltak, míg este fél 7 óra körül nyugatról vészes felhők mutatkoztak. Csakhamar tomboló vihar tört ki, melyben a védelem csaknem lehetetlenné vált. 10 órakor tört be az ár egy része felsővárosra, míg a nagy veszedelem egy órakor tört rá a városra.

Megkérdezzük, hogy miként fogadták az emberek a szerencsétlenséget.

— A lakosság egy része már a megelőző napon menekült a városból. Vonatok szállították a tömeget, sokan átmentek Bánátba. Akik itthon maradtak, azok igyekeztek száraz helyekre menekülni. Ilyen helyek voltak az Iskola utca, a hidfő körüli magasabb terület és az a rész, ahol most az egyetemi építkezések folynak.

— A pánik irtózatos volt. De érdekes, az emberek milyen hamar beletalálják magukat az új körülményekbe; mikor a betörés már

megvolt, a kedélyek lecsillapodtak, azt lehet mondani, hogy belenyugodtak a szerencsétlenségbe. *Fejvesztettség, rémület csak az első órákban volt.*

— Én a Széchenyi téren a Rieger-féle házban laktam. Mikor reggel kitekintettem az ablakon, láttam, hogy az egész tér víz alatt áll. Az első ember, akit megpillantottam, a híres Zubovics Fedor volt, a nagy kalardkereső, aki erre az alkalomra utazott Szegedre. Két csónakkal volt és ahogy meglátott engem az ablakban, azonnal odaevazett hozzám. Ő vitt be a városházára. Itt találtam már Pálfy polgármestert és Taschler főkapitányt. A tennivalókról kezdtünk tanácskozni. Kétségbeesett tanácskozás volt.

— Mikor elakartuk hagyni a városházát, észrevettük, hogy oda vagyunk zárva, mert sehohly csónak, amelyik szárazra vitt volna bennünket.

— A város polgármestere tehát ezen a nagy napon a késő déli órákig foglya volt a városházának a főkapitánnyal és velem együtt.

— A kormány a biztosokat tucatszámra küldte. Volt ponton-biztos, rendőr-biztos, élelmezési-biztos, a jó Isten tudja, miféle biztos! Sok haszon azonban nem volt belőlük. A tanácskozások csak a király megérkezésével indultak meg.

— Hát bizony, lassan indult meg az élet. A Kárász utcai, Széchenyi téri, Klauzál téri üzletek úgy június táján kinyitottak. Júniusban vonult le a víz a Széchenyi térről, a többi utcákon sokáig deszkapadlókon kellett közlekedni.

— Az emberek a romok fölé épített kunyhókban laktak. Ugy nézett ki Szeged, mint egy népvándorlás-korabeli tábor. A 6000 házból mindössze 300 maradt állva, az elpusztult 5700 helyett viskók meredeztek az égnek...

— Rengeteg munka következett ezután. Az árvízvet követő öt év alatt nekem, a gazdasági tanácsnoknak többet kellett dolgoznom, mint egy vármegyei tisztikarnak együttesen...

— Soha hittük volna, hogy Szeged ötven év múlva ilyen szép lesz. Nagyon örülök, hogy én, aki ott voltam a romlásnál és ott voltam akkor, amikor megtette az első bizony-

tan lépéseket az új élet felé, megérhettem, hogy Szeged ilyen szép ifjúvá serdült.

K. Gy.

A szegedi legenda*)

Írta: Jókai Mór.

Ezt a legendát szegediektől hallottam.

Körülbelül most száz éve, hogy Szeged város porig leégett. Akkor is büszke, szép nagy város volt. A lakosság sirva üldögélt házainak füstölgo romjai fölött, s azon sóhajtozott, vajh' lesz-e még valaha Szeged olyan szép és olyan nagy, mint amilyen égykor volt?

Ekkor egy jóslat keletkezett, mely szájról-szájra kelte, elterjedt az egész nép között s mind e mai napig is fennmaradt.

Akkor épül fel Szeged olyan nagygyá és széppé, mint hajdan volt, mikor a halottak visszatérnek a városba"

A nagy katasztrófa napján a duló vizár felszakgatta az alsóváros temetőjében a sírhalmokat, s egyszer csak látta a töltésekre menekült népség, hogy a halottak jönnek vissza koporsóikban az elhagyott utcákra.

Most aztán szentül hiszi a nép, hogy a régi jóslat teljesüléséhez közelit.

Én is hiszem.

Isten segítsen rá bennünket.

*) Jókai Mór, a nagy mesemondó is ellátogatott Szegedre a ves napjában és gyönyörű cikksorozatban íratta el 1879 júniusában az Alföld romtetetővé vá metro-olást. A szegedi legenda, is ebből a cikksorozatból való. A rekonstrukció ötven éve — ugy lát-zik igazolja a legendát. A régi jóslat tényleg közelit a teljesüléshez, ma — fél évszázaddal a pusztulás után — nagy lépésekkel jutott jutott közelebb hozzá, de — sa nos — mi dig nem éit el egészen.

Szemüveg különlegességek!

**Színházi
látcsövek**

**Foto-
cikkek**

LIEBMANN és szeresznél

Szeged, Kelemen uccá Haza mellett

Givérz

Éjféli párbaj

Arany János után — költve

Ernö vitéz prömierjét tartja,
Évekig tart, most lesz első startja;
Szól a dzsesz-bend, szakszofon és rézkürt,
Pörög a tánc, mint az orsó;
Ernö kiált: „Ez utolsó!
Jó fringám Kardos vérét
Csapolgatni készül.”

Ernö vitézt az intendáns Pálffy,
Debrecenbe gyorsan elszalajti;
Néma, sötét már a civis város
S im, lovag áll Ernö előtt,
Szin-deficit, ismeri őt;
„Géza, kék az ég” — kiált fel
S megismeri Kardost.

„Jöttem, Ernö, megvini most véled,
Megesapolum hancurozó véred,
Kezljük tehát, szép lesz ez a játék,
Haha! Házit a nyakadba!
Kezelést az oldaladba!
Rajta, tehát! A babéért
Sok viadal vár még!”

Kél az Ernö: „Nosza, nosza, nosza!”
Hová édes, — kéri a podeszta. —
„Vini érted” — s amint összevagnak,
A harcizaj elhallatszik,
El egészen szép Miskolcig,
S gyúl a lelkén az irgység,
Sebestyén Mihálynak.

Jó podesztánk szemét le se zárja,
Büszkélkedik: Nagy vitéz a Pál-ja,
Szivrepesve idézi a Rackot
Maga elé s ráparancsol,

Hogy ettől a mai naptól
Emelkedjék fel a percent,
Mit Tarnay kapkod.

Ernö vitéz szekunderjét tartja,
Vagyon immár a második startja.
Szól a zene, — nem vesz kárba e nap!
Ernö urnak veszett kedve,
És igazgat veszekedve,
So podesztánk reménykedik:
„Ha ma is mint tegnap . . .”

Ernö riad és ráfordul: „jól van!”
Kardos ott áll, szembe, az ajtóban.
„Hah! Generál!...” s nem akarna menni, —
Presztízsem elcsábítója,
Gyere, üt a Homokóra;
Míg le nem győzsz, tiltva neked
Ismét szerepelni.”

Újra nehéz, szörnyű tusa hallik.
Ernö csapkod, amig meggpitymallik,
Vadul csapkod, sohasem hajt tétet,
Mikor gyúl már a közönség
S a türelmét összetörték,
Rajta, Ernö! De Tarnayt
Elfutja a méreg.

A harmadik felvonás következ',
Szól az Ernö: „Kardos Géza vetkezz”,
Lenn a függöny, lekopott a festék,
A közönség csak úgy lézeng,
A nézőknek java szétment,
Reklámitü olimpiász,
Nem volt, de hát lesz még!

Vitéz László.

Játékszin

A Homokóra színházi melléklete

SZINÉSZ-PORTRÉK.

Nagy György

A szegedi társulat egyik legfiatalabb és legkomolyabb értékű tagja. Huszonnégy éves, de ez a huszonnégy év, az elért eredmények után, megfelel legalább is hatvan évnek. A színészi képessége tehetségének csak egyik része. A színpadon kívül már nem színész, hanem, mondjuk: költő. Vagy drámaíró, vagy festő. Írt verseket, megírt ötvennél több egyfelvonásost, melyeket sikerrel elő is adtak. Jelent meg ifjusági regénye, két éven keresztül festőművésznék készült. Ujságíró, lap-

szerkesztő volt . . . és ez mind belepréselve a huszonnégy év szűk keretei közé . . . A színészethez csak úgy vonzódott, mint a művészet többi ágához és hogy mégis az lett a főcél, annak egyedüli oka az, hogy a színészet biztosabb megélhetési bázist nyújt, mint a többi.

Kulturált, intelligens, hatalmas skálájú színész. Szegeden mindenféle, a legellentétebb szerepeket játszta — a Johannától kezdve A tábornokig, — csak az exteriőrbeli korlátozá-

sokat respektálva. Épp ezért nem is ismer szerepkör-szerinti elhatárolást, szerinte egy jó színésznek mindent kell játszania, ami szerep. Ugyanigy van a kis és nagy szerepekkel. Azt vallja, amit Gál Gyula is mondott, hogy „nincs kis szerep, meg nagy szerep, csak rossz színész van, meg jó színész.” Nincs az a nyulfarknyi szerep, amiből nem lehet valamit csinálni.

Gyermekeveit egy törekvés jellemzi: mindenáron komolynak lenni. Tizenhat éves korában nyílegyenesen és gyerektől szokatlan szivóssággal haladt a mérnöki pálya felé. Tízéves korában írta az első versét, ettől kezdve a versírás mindig fel-felbukkan. Harmadik gimnazista korában lapszerkesztő lett. Miniszteri engedéllyel havonta kétszer megjelenő, ifjúsági folyóiratot szerkesztett. Ebben az időben, tizennégyéves korában, írta meg első színpadi művét, egy tragédiát a mohácsi-vész idejéből. Eltökélt szándéka volt a tragédiát a Nemzethez benyújtani, de mikor befejezte, akkor elállt a szándékától. De mivel mindig foglalkoznia kellett valamivel, elhatározta, hogy a következő két évben mindennap megír egy verset. Tizenhat éves korában játszták a „Cserkész vagyok” című cserkész-darabját, amelyik azóta az egész országot bejárta és 100-nál is több előadást ért el. Ebben a darabban lépett először színpadra is. VII. gimnazista korában határozta el, hogy festő lesz. Egész kicsiny korától kezdve rajzolgatott, festgetett. Beiratkozott Csabai Ékes iskolájába és egész az érettségéig itt tanult. Az ember azt hinné, hogy ennyi iskolán kívüli elfoglaltság a komoly tanulmányok rovására megy... Nagy György nyolc éven keresztül tiszta jeles tanuló volt, végig teljes tandíjmentes, mindenkor az osztály esze. Ez a jelenség teljesen egyedülálló színész-történelemben. Érettségi után, egy verse révén, bekerült a Színházi Élethez. Két évet töltött ott, közben megbízták a Szegeden megjelenő Országos Színházi Revü pesti szerkesztésével. Ujságírói működése alatt két ifjúsági regénye is megjelent: „Cserkész vagyok” és „A Töves erdő Robinzorjai” A „Remény” című ifjúsági lapban jelentek meg

a novellái De. itt még rajzoló tehetségének is hasznát vette, mert hat éven keresztül il-lusztrálta a lapot.

18. születésnapjára lépett a nagy nyilvánosság elé, mint színpadi szerző, még pedig a Teréz körúti Színpadon egy gyermek-darabbal. Huszonnégy éves koráig több mint ötven egyfelvonásosát játszták itt délutáni előadásban. A legnagyobb sikert „A királyné gyűrűje” című 3 felvonásos mesejátékával érte el.

1924. év őszén beiratkozott az Akadémiára. Ettől kezdve csak a színészetnek élt, dolgozott, minden más abban maradt. 1927. májusában kapta meg a diplomáját, de még a vizsgaelőadás előtt leszerződött a Vigszínház, Vigbéli első szerepe „A zenélő órá”-ban Miska volt. Ezzel az alakításával nagyszerű sikert aratott. Természetes, ha valaki fiatal és tehetséges, hamar akad ellensége. Nagy György fiatal volt és tehetséges. A zenélő óra után hiába várta az újabb szerepet. Először türelemmel, később kétségbeesetten várt. Megesett, hogy sirva ment el egy-egy darab szereposztásáról, mikor megtudta, hogy me-cint mellőzték. Ekkor elhatározta, hogy vidékre szerződik. Közben súlyos családi csanások érték, amelyek szinte menekülni késztették, új környezet után hajszolták. Így került Szegedre, ahol mostanáig erős munkát végzett.

Szegeden első szerepe Az ember tragédiájában a rabszolgáé szerepe volt. Aztán csomagtáskával jött: a Szibéria. Johanna Bölcseódal, Szegedny leányt nem lehet elvenni, A tábornok stb.

Nagy György minden alakítása mélyen emberi igaz. őszinte. Ő az a színész, aki mélyen átérzi és átgondolja a szerepét s mindig megtalálja a kellő effektusokat. Minden jellemzése kiváló színészi munka és élmény a közönségnek. Aki ilven szereket és ilven nagy emberábrázoló képességeket tud belevinni szerepeibe, az nagy jövő előtt áll.

A színházi olimpiász

Tarnay Hamlet (tomboló lelkesedéssel) *Felvenni, vagy nem felvenni? Ez itt a kérdés...*

A színházat szeretem, — mondja Jóska, a piccoló, aki még soha nem volt színházban

16 éves, rövidrenyirt hajú gyerek a Jóska. A Dréher-sörözőben várja a felszabadulást, a mikor is a pikkolói minősítésből majd pincérré avanszál. Ez a Jóska nem arról híres, hogy Magyarokanizsán született, vagy hogy egyike a legnagyobb pincér-ígéreteknek, hanem arról, hogy még soha életében nem volt színházban. Ha azt mondják neki, hogy: színház, ez nem jelent rála semmi mást, minthogy megjelenik a képzeletében egy nagy, sárga épület a Stefánia-ligettel szemközt és több semmi. Fogalma sincs, mi az a színjátszás,

színpad, operett, dráma stb.

Azt mondja a csodálatos pikkoló:

— Mindig el akartam menni a színházba. A többiek sokat beszéltek már róla.

— Hát hogy lehet, hogy soha sem jutottál el oda?

— Tíz órától éjjel kettőig dolgozom. Amikor szabadságos vagyok, akkor inkább a moziba megyek.

— Sokat jársz moziba?

— Talán háromszor voltam. De a színházat jobban szeretem.

— Hiszen nem is voltál soha-ott!

— De sokat hallottam róla.

Ez a pikkoló nagyon hálás publikum lenne. Még nem is volt soha színházban és máris szereti.

— A művész urak, akik ide járnak, nagyon csodálkoztak, hogy én még nem voltam színházban. A Vágó ur azt mondta, hogy vasárnap elvisz. Operettet fognak játszani, Vágó ur pincér lesz.

— Tudod, mi az az operett?

— Hallottam, hogy tárcolnak, meg énekelnek. Ha felszabadulok, majd sokat fogok járni. Egy év mulva szabadulok.

— Mondd csak, szoktál olvasni az étlapon kívül mást is?

— Hogyne.

— Mit? Verset?

— Azt.

— Kit ismersz az írók közül?

— Ott, ahol lakom, Magyarokánizsán, sok van. A multkor jött egy Szegedre és meglátogatott.

— Petőfit ismered?

— Ott, Magyarokánizsán?

— Nem egészen ott, azaz ott. Ismered?

— Odajárt a korcsmába.

— Hát Arany Járóst?

— Az, aki Suboticáról jött a mult évben?

— Az ismerem.

— Mondd csak, Jóska, hány iskolát jártál?

— Hatot. Kettőt a magyaroknál, négyet a szerb iskolában. Két nyelvet beszélék én . . .

Ügyes gyerek ez a Jóska. Két nyelvet beszél. Egy év mulva felszabadul, talán négy év mulva megnősül, komoly családapa lesz. Aréklül, hogy bánatná őt a kultura.

De vasárnap Vágó Arthur jóvoltából meg nézi az „Eltörött hegedűm”-et a zsöllye első sorából.

— Örülsz-e neki, Jóska?

— Hát hogyne, kérem.

— Elmondod-e majd, hogy hogyan tetszett?

— El én. De hól?

— Majd megkeresünk előadás után, aztán elmondod, hogy mit láttál és hogy tetszett-e és ki tetszett legjobban. Kritikus leszel. Tudod, mi az?

Elpirul, szegyenli, hogy annyi mindenre „nem”-et kell mondania:

— Csak hat iskolát végeztem.

— Nem baj. Annál jobb. Te vagy a leghozzáértőbb kritikus.

Most elhívják a Jóskát, talán dugót mosni, de elmenőben megígéri még egyszer, hogy nyilatkozni fog a *Homokórának* az előadásról.

Később egy pillaratra visszajött és szigorú, elszánt arccal mondja:

— De ha csunyát tetszik írni rólam, akkor én elmegyek Szegedről.

Nem, Jóska gyerek, nem irunk rólad csunyát, nyugodtan itt maradhatsz és hordhatod fáradhatatlanul a mindig türelmetlen verégeknek az „egy korsó — egy vágást”.

Novella-olimpiász

Nagy György novellája

A **Homokóra** legutóbbi számában megírtuk, hogy két fiatal szegedi színész, **Peéry Piri** és **Nagy György** között érdekes versengés támadt. Nemes versenyre kelt a két színész, hogy eldöntse a vitát, melyikük a jobb — **író**. Kiválasztottak egy közös témát és azt mindketten feldolgoztak novella formájában. **Peéry Piri** novelláját a **Homokóra** legutóbbi számában

már leközlöttük. Most közöljük le **Nagy György** írását és a közönségre bizzuk a versenybíró szerepének betöltését.

Mint már megírtuk, aki a legjobban és legelfogadhatóbban megindokolt bírálatot küldi be a két novelláról a **Homokóra** szerkesztőségének, az

jutalomképen egy fél eszten-
deig ingyen kapja a Homok-
órát.

A legjobb bírálatot szintén leközlí
a Homokóra. A bírálatok beküldé-

sének határideje

március 15.

Az eredményt az utána következő
számban közöljük.

Ime Nagy György novellája:

A főnyeremény

Írta: Nagy György.

Lassan, félve ment fel a lépcsőn. A kalap-
ja hátracsuszott a tarkójára s a halántékán
ujjni vastagon lüktetett az ér. Az ajtó előtt
megremegett a lába. Most be fog lépni és
meg fogja mondani Matildnak, hogy újra
nincs semmi, megint nem sikerült semmi. Ma
sem, tegnap sem, már idestova egy hete, hogy
hiába járja le a lábát, hiába zörget be aláza-
tosan párnázott vezérigazgatói ajtókon, hiába
beszél, hiába sir, hiába könyörög, nem lehet,
nem tud egy krajcárt sem keresni. Ma reggel
az utolsó két pengőjét adta oda Matildnak és
most, most megirt üres kézzel jött haza.

Az asszony hideg, merev arccal állt az
asztal mellett. Szép volt és fiatal és maga
sem tudta, hogy sodorta az élet Péter mel-
lé. Négy éve volt a felesége. Mikor hozzá
ment, még jó állása volt Péternek, pénze volt
és és halálosan szerelmes volt Matildba. Ta-
lán szerette akkor ezt a szomorúságra hajló
elhagyott embert. Jól élt mellette. Péter min-
dent odahordott a lábai elé. Pénzt, szerelmet,
gyöngédséget. Aztán jöttek a nehéz idők. Pé-
tert elbocsájtották. A végkielégítés elment és
megkezdődött az elkéseredett, idegőrlő harc.
És Péter az első héten érezte, hogy gyenge
és tehetetlen az étellel szemben. Nem tudott
tolakodni és szemtelenkedni, nem tudott erő-
szakoskodni és az öklével pofozni ki az étlettől
azt, amit megérdemelni, ami kijárna neki;
a mindennapi kenyeret. És Matild egyre
résztveletlenebbül és hidegebben nézte a férfi
vergődését. Már nem szerette ezt a gyenge,
tehetetlen embert, még csak sajnálni sem
tudta. Úgy nézett rá, mint egy idegenre és
nem tudta megérteni, miért ül le vele egy
asztalhoz az üres, hustalan főzelékes tál
melé.

És Péter szenvedő lelke megérezte; hogy
Matild mindig messzebbre és messzebbre tá-
volodik tőle és ez új erőt adott neki a küz-
ködéshez. Dolgozni és dolgozni, hogy pénz
tudjon keríteni, hogy vissza tudja venni Ma-
tild kihűlő szívét, mert most talán még job-
ban, kétségbesettebben ragaszkodott az asz-
szonyhoz, mint valaha.

De hiába volt minden. Egy hete már, hogy
kiapadt az utolsó forrás, hogy megállt min-
den és ezalatt az egy hét alatt elfogyott az
utolsó félretett fillér is. És hét napja már,
hogy Matild egy szót sem szólt az urához.

Péter lehajtott fejjel állt meg az ajtóban.
Nem mert felnézni az asszony arcába. Ma-
tild behozta az ebédet és leült. Várt. Borzal-
mas nyomasztó csend ült a két ember közé.

Matild csendes, érzéketlen hargon szólalt
meg később.

— Tudtál csinálni valamit?

Ez volt az első szava egy hét óta az urá-
hoz. Péterből alig hallhatóan szakadt ki a szó:

— Nem.

— Van még pénzed?

— Nincs.

Matild felállt. Odament az ablakhoz és ki-
nézett a sötét lakásból a barátságatlan bér-
kaszárnya udvarára. Hirtelen felszakadt ben-
ne minden, amit egy hét óta elfojtott magá-
ban. Az arca dacosra merevült és odafordult
Péterhez.

— Mi lesz most?

A férfi szemét elfutotta a könny. Nem
tudott válaszolni.

Matildból most már visszatarthatatlanul
ömlött a szó:

— Ezt én nem bírom tovább, Péter! Egy
hete, hogy itt rág bennem, de nem tudtam

megmondani. Nem bírom tovább. Megörjít és megöl ez az élet. Nekem levegő kell, nekem mozgás kell, nekem pénz kell. Érted? Pénz! Ha tehetetlen vagy, ha nem tudsz dolgozni, ne akarj asszonyt magadnak. Engem nem úgy neveltek, hogy éhezzen temiatad. Most kijött belőlem. Most már te is tudod, te . . .

Elhallgatott. Egy pillanatilag némán meredtek egymásra, aztán Matild megfordult és kiment a konyhába. A faajtó nagyot csattant, ahogy becsapta maga mögött.

Péter egy pillanatilag magába meredt. Aztán a kalapja után nyúlt és réveteg lépéssel, öntudatlanul elindult, ki a lakásból, lefelé a lépcsőn. Az utcán arcába csapott a hideg szél. Március volt már, de a budai hegyekből még fagyos szél járt le a városba.

Állandóan ott kalapált az agyában az asszony hangja:

— Ha nincs pénzed, ne akarj asszonyt magadnak . . .

Ökölbe rándult a keze. Hát igenis, lesz pénz, lesz, akárhonnán veszi is elő, de lesz. Fájt neki, amit Matild csinált, de el akarta hitetni magával, hogy igaza van az asszonynak. Ő a hibás, Miért sikerül másnak, miért van másnak? Egy pillanatra bizakodó lett és magasra emelte fejét.

Aztán összeroppant. Hiába. Ő nem erre született. Ő nem tud kilincselni, nem tud rábeszélni, nem sikerül semmi és nem is fog soha sikerülni.

Szinte élettelenül fordult be a kávéház ajtaján. Nem tudta, miért jött, nem tudta, mit akar itt. Talán az emberek, a bizakodó pénzes emberek, a hangos emberek egy órára elterelik a figyelmét a maga nyomorúságáról.

A fehér kabátos pincér megállt előtte:

— Feketét?

Péter révetegen nézett fel. Feketét? Miből? Szégyenkezve, halkán mondta:

— Köszönöm, ráér. Majd később.

Tudta, hogy később se fog rendelni semmit, de valamit mégis kellett mondania.

A pincér szája szélén gunyos, de megértő mosoly futott végig. Elment, aztán visszajött. Uszjagot lökött Péter elé az asztalra.

Felvette. Homályos, nemlátó szemmel néz-

te a sorokat. Csak nézte, de nem tudta olvasni őket. Összefutottak előtte a sorok és a fekete betűk, rettenetes káoszban nyüzsögtek a papíron.

Megijedt. Mi lesz, ha így elhagyja magát? Nem szabad; embernek kell lenni. Nem magáért, ő nem számít, ő már nem akar semmit, csak az asszonyért, csak Matildért. Hiszen, ha egyedül lenne, már úgy is régen véget vetett volna ennek a nyomorúságnak. Erőszakkal szedte rendbe a gondolatait. Újra felvette az uszjagot és olvasni kezdett. Nagy erőfeszítésébe került, de ment. Nem érdekelte. Épp le akarta tenni, amikor a harmadik oldalon kiabáló nagy betűkön állt meg a szeme:

„Az osztálysorsjáték huzásának eredménye.”

És alatta vastag betűkkel még egy sor:

— Az „ötezerkétszáztizennégyes” számú sorsjegy nyerte a félmillió főnyereményt.

Péter előtt elhomályosodott a betű. Félmillió pengő. Talán nincs is annyi pénz a világon. És ez most mind egy emberé lesz. Istenem.

Hirtelen megrándult. Ugy érezte, hogy az utolsó csepp kis ereje is elhagyja. Két hónappal ezelőtt valaki addig beszélt neki, míg vett egy sorsjegyet. Már rég elfeledkezett róla. Itt van, itt kell lennie valahol a tárcájában. Lassan nyult be a zsebébe. Remegő ujjal húzta ki a sorsjegyet a fizetési meghagyások közül. Nem merte szétnyitni. Csak nézte, nézte és a szíve a torkát fojtogotta. Édes Istenem, hátha.

Hirtelen mozdulattal bontotta szét a papirost. A szeme idegesen meredt a sorsjegy számára.

— 5214!

Péter torkából artikulatlanul tört ki a kiáltás. Elszédült. Minden összefolyt előtte. A márványasztalok, a kártyázó emberek, a fehérkabátos pincérek vad táncban forogtak körülötte. A kávéház zsvajva egy ordító nagy hangzivarba süvitett a fülébe.

— 5214; 5214!

Aztán egy üvöltő, boldog hang egészen közel a füléhez:

— Milliomos lettél, Péter!

A füst és a meleg belemarkolt a torkába. Kirohant a kávéházból. A friss levegő magához térítette.

Az első gondolata Matild volt. Mit fog szólni az asszony? Örülni fog és boldog lesz. És ki fog békülni vele. Az agya villámgyors tempóban doigozott. Holnap, igen, holnap, vagy még ma este felveszi a pénzt. A pénzt, a félmilliót. Elmennek irnen! Mindegy, hogy hová! Utazni! Megmutatni Matildnak a világot. Olaszországba, vagy Párisba. Inkább Párisba. Oda vágyott Matild legjobban. És élni fognak, ők ketten, a zajban, a ragyogásban, boldogan. Végre órájuk is felvirradt az élet gyönyörűsége. Annyi kinlódás, küzködés után.

Három fokot is átugrott, úgy rohant fel a lépcsőn. Nehezen taiált be a zárba. Keze remegett a boldogságtól. Már alig várta, hogy megmondhassa Matildnak az ujságot. Végre benyitott. Le sem vette a kabátját, úgy kalappal a fején roptott be a szobába.

Matild nem volt benn.

Péter megütközve állt meg. Nem értette. Hol van az asszony? Kinyitotta a konyha ajtaját. Senki. Megijedt.

— Matild, Matild! — kiáltotta, de érezte, hogy gyengül a hangja.

Sehonnan se jött válasz. Üres volt a lakás. Péter szeme riadtan járt körül a sötétedő szobában. A csorbaszélű, márvány hamutálca alól egy fehér papirlap-csik kandikált elő.

Remegő kézzel vette fel és vitte a világosság felé, az ablakhoz. Pár sor irás volt rajta. Matild írása.

— Nem bírom tovább ezt az életet melletted. Elmentem azzal, aki szeretet, akit szeretek, aki meg tudja adni nekem azt, amit kívánok. Ne várj vissza, sohase láthatjuk többet egymást.

Zizegve hullott ki a papir Péter kezéből. Kint a koratavaszi nap már csak a háztetőt érte. Borzalmas csend ülte meg a szobát.

Péter a zsebéhez nyult és kivette sorsjegyet.

5214!

Idegesen rángatózó ujjakkal tépte dara-

bokra. Az apró papirszilánkokat leszórta magára elé a földre. Hallgatott. Aztán rikoltó, vad röhögéssel elkezdett táncolni rajtuk...

„Éljen a kedvencünk: Dayka Margitka“

Dayka Margit, a szőke szubrett tudvalevőleg Miskolcra szerződött a szegedi színházhoz. Dayka Margitot Miskolcon az ifjuság imádták, nem ritkán esett meg, hogy előadás után százakra menő tömeg várta a kiskapunál. Főképp rajongó diákokból állottak az imádói, akik minden fölléptét hatalmas ünneppé varázsoztak.

Amikor Dayka Margit elszerződött Miskolcra, a diákok vigasztalhatatlanok voltak. Rengeteg visszahívó levelet kapott.

A napokban pedig verset kapott Miskolcra, melyet a busuló diákok irtak és nyomattak ki. Ezt a verset, amint a kíséző levél megmagyarázza, röpcédulaként osztogatták a miskolci diákok.

A verset jószándék sugallta és ezért meg lehet bocsájtani a hibáit. A vers itt következik:

A kedvencünk

Fényes teremben az izgalom nő,
Az est központja egy bájos nő;
Az ifjuság kezében nagyon sokvirág,
A kedvencre várnak, hogy a szinpadra dobják.

A nehéz bársonyt lassan vonták föl,
A kedvenc Művész nő a színre libben föl,
A virág hull, a szinpadot borítja,
Az ifjuság tapsol, a végén azt kiáltja:
Éljen a kedvencünk,
Dayka Margitka.

A zene meg-megáll, a függöny lehull,
A taps szól, a virág újra hull,
A szinpadon virágkosarak közt
Kezében csokrot tartva áll a kedvencünk,
A bájos Margitka.

A terem kiürült, a Deák ucca betelt,
Sok-sok ember várja a kedvcnet,
Két-három autó és sok ifjuság várja,
Minek Miskolcon nem volt még párja,
Végre jön a kedvencünk, ki a sikert aratta,
És kiált a tömeg: Éljen a kedvencünk,
Dayka Margitka!

Dayka Margit bizonyára legkedvesebb emlékei között őrzi meg ezt a miskolci diák-megnyilatkozást,

A Városi Színház heti műsora!

Hétfő: Színház.

Kedd: Diszelőadás: Dorottya I. felv. Szibéria I. felv. Aida II. felv.

Szerda: Párisi divat.

Csütörtök: Párisi divat.

Csütörtök délután: Mersz-e Mary?

Péntek: Tüzek az éjszakában (élször).

Szombat: Tüzek az éjszakában.

Szombat délután: Ocskay brigadéros.

Vasárnap: Tüzek az éjszakában.

Vasárnap délután: A tábornok.

Színház

Három egyfelvonásos. — Irta: Molnár F. —
Rendező: Tarnay Ernő.

I. felvonás. Előjáték Lear Királyhoz.

Személyek:

Bánáti színész „Lear király”	Kovács Károly
Dr. Ernő	Nagy György
Dr. Kiss	Szakáts Zoltán
Helén	Wlassits Györgyi
Almádi, „Burgundi fejedelem” v. Végh. Kál.	Rónai Imre
Somogyi	Herczeg Vilmos
Tüzoltó	Gsonka Antal
Dizsmester	Veszely Pál
Ügyelő	Sümegei Ödön
Fodrász	Koháry Pál
Portás	

II. felvonás. Marsall.

Személyek:

San Trianó báró	Oláh Ferenc
Edith, a felesége	Pártos Klári
Lítvay, színész	Földényi László

Dr. Jánossy
Inas
Huszár

Herczeg Vilmos
Rónai Béla
Koháry Pál

III. felvonás. Az ibolya.
Személyek:

Az igazgató.	Vágó Arthur
A zeneszerző	Szakáts Zoltán
Roboz kisasszony	Keleti Erzs
Márkus kisasszony	Futó Klári
Rakolnaky kisasszony	Wlassits Györgyi
Thúz kisasszony	Bojár Juli
Szell kisasszony	Egyed Lenke
Honka	Kormos Margit
Szolga	Herczeg Vilmos

Dorottya

Daljáték 3 felvonásban. Szövegét írta és zenéjét szerzette: Kacsóh Pongrácz dr.

Rendező: Sziklai J.

Vezényli: Beck M.

Dorottya

A. Harmath H.

Mári, unokahuga

Hont Erzsébet

Sári, unokahuga

Sz. Patkós Irma

Hetessy, gazdatiszt

Szórád Ferenc

ifj. Fábry Tamás

Szakáts Zoltán

Pista, parádés kocsi

Szilassy Gyula

Kati, szobaleány

Dayka Margit

Öreg béres,

Bereng József

I. felv.: Dorottya virágos kertjében.

Szibéria

Magyar hadifoglyok története 3 felvonásban.
Irta: Zilahy Lajos. Rendező: Vándor Andor.

Madarász, főhadnagy	Oláh Ferenc
Sárkány, főhadnagy	Földényi László
Gyéresi, hadnagy	Kovács Károly
Borsody, hadnagy	v. Végh Kálmán
Macskási, zászlós	Szilassy Gyula
Tiszai)	Fodor Emil
Sánta)	Csonka Antal
Kovács) rongyos	Kovács Ernő
Iharos) bakák	Páger Antal
Bagosi)	Bereng József
Torma)	Szilágyi Aladár
Lizavéta Ivanovna	Bojár Lili
Szuzimov, a pap	Herczeg Vilmos
Dimitrij, a tolvaj	Vágó Artur

Szjeverov, bombavető
 Mihály, a rabfelügyelő
 Baklusin
 Nasztya
 Odgyota
 Stepan, orosz kapitány
 Történik 1916-ban Észak-Szibériában, a Jenniszej folyó deltájában. Az első felvonás a deportáltak barakjában.

Nagy György
 Rónai Imre
 Veszely Pál
 Wlassits Györgyi
 Egyed Lenke
 Szakáts Zoltán

Manci kisasszonyba, aki mannequin az üzletber, szerelmes Tivadar ur, a segéd. Imponálni akar a lánynak és azt hazudja, hogy Viványi Dolli, a híres primadonna barátja. Dollyhoz pedig csak annyi a köze, hogy Dolly itt csináltatja a ruháit. A directrice felpróbálja Mancira Dolly új toalettjét, Tassy László, Dolly barátja az elegáns Manciról azt hiszi, hogy gazdag, előkelő nő és meginvitálja estére a villájába. Manci elkéri a toalettet estére a főnökétől, boldogan készül a randevura, mikor megtudja, hogy Tassy a nőhódító Dolly barátja. Szomorúan hazamegy és a randevura maga helyett a ruhát küldi el.

Aida

Opera 4 felvonásban.

A fáraó
 Amneris, a fáraó leánya
 Ramfis, főpap
 Ramades, hadvezér
 Aida, rabszolgaleány
 Amonarso, etióp király,
 Aida apja

Fodor Emil
 P. Gaissler Lola
 Arany József
 Szórád Ferenc
 Szász Edith
 Bihari Sándor

II. felvonás.

Hoffmann ur villájában vendégül látja Dollyt. Manci megzavarja az együttlétet. Manci ugyanis azt hazudta Tassynak, hogy ez a villa az övé és most Tassy itt látogatást akar tenni. Tassy persze gyanút fog és azt hiszi, hogy Manci Hoffmann barátja. Itt végre megismerkedik Tivadar Dollyval. Hoffmann ur látja, hogy ő feleséges és Tassyt egyedül hagyja Mancival, aki mindent bevall Tassynak: hogy ő nem gazdag, előkelő nő, csak egy egyszerű kis masamód, akit még nem csókolt férfi. Tassy erre hazakergeti, mert most már nem kis kalandról van szó, hanem őszinte szerelemről.

Párisi divat

Operett 3 felvonásban. Írták: Békeffy István és Lajtay Lajos.

Rendezi: Sziklai J. Vezényli: Beck M.

Személyek:

Özv. Tassy Lászlóné
 Tassy László, földbirtokos
 Virányi Dolly színművésznő
 Hoffmann Jenő divatszalon tulajdonos
 Méltóságos asszony
 Egy kopott hölgy
 Manci kisasszony
 Malvin kisasszony
 Tivadar ur
 Recege boltiszolga
 Boy
 Mici szobalány
 Gábor írás
 Ujságárus

Uti Giza
 Tolnay Andor
 Dayka Margit
 Vágó Arthur
 Egyed Lenke
 Kurusa Margit
 Sz. Patkós Irma
 Wlassits Györgyi
 Páger Antal
 Veszely Pál
 Burányi László
 Kelety Erzsi
 Csonka Antal
 Kovács Árpád

III. felvonás.

Tassy elhatározta, hogy Mancit feleségül veszi és szakít Dollyval. Tivadar közben gazdag ember lett és elveszi Dollyt. Tassy szakít a régi emlékekkel, neki csak egy nő kell: Manci, aki boldogan omlik a karjaiba. Hoffmann ur megjelenik a mannequinokkal, hogy bemutassa Mancinak a legutolsó „párisi divatot”, — menyasszonyi ruhákban.

Ocskay brigadéros

Történik az I. felvonás Hoffmann Jenő divatszalonjában, a II. felvonás Hoffmann hűvösvölgyi villájában, a III. felvonás Tassy László budapesti legényakásán. Idő ma.

I. felvonás.

Hoffmann ur divatszalonja a Váci utcában.

Herczegh Ferenc történelmi színműve 4 felvonásban. Főszereplők: Földéri László, Pártos Klári, Wlassics Györgyi, Paskay Margit, Herczeg, Páger, Oláh, Vágó, Kovács, Szakáts, Nagy, Veszely, Szilassy, Végh, Rónai, Szilágyi, Sümegei.

Duett a párisi divatból

A „Párisi divatban” éneklük: *Vágó Arthur,*
Patkós Irma.

I.

Hoffmann:

Reszket, mint kicsi madár,

Kis szíve ma kire vár?

Csak menjen, rövid a nyár, szalad a nyár!

Manci:

Egy órát ad-e az ég,

Egy órát csak, ami szép!

Egy emlék nekem elég, keresem rég! . . .

Hoffmann:

Ne szórja szét, szívem, szívet soha,

Mert drága kincs az első éjszaka.

Egy röpké perc a szerelem és a láz,

S oly árva lesz a szíve, ha nem vigyáz!

Ha szíve szívszorongva szívre vár,

Egy kis bolond után szaladni kár,

Ne részegitse tavaszok illata,

Ne szórja szét, szívem, szívet soha.

II.

Hoffmann:

Ó kislány ez az igaz,

Csak egyszer jön a tavasz,

S egy emlék kicsi vigasz, elrepül az!

Manci:

Nem bánom, bármi legyen,

Ha forrón ver a szívem,

Hadd tudjam, vajjon milyen a szerelem!

Ne szórja szét, szívem, szívet stb.

Árverési hirdetés

Szeged szab. kir. város Zalogkölcson intézeténél elzalogosított és lejárt zálogtárgyak a Városi Árverési Csarnok által (Nádor utca 2., városi bérpalota)

1929 március hó 12-én, délután
3 órakor

kezdődő nyilvános árverésen eladottnak.

Meghosszabbítások a Zalogintézet pénztáránál, március 11-én délután 6 óráig eszközölhetők, az árverés napján azonban meghosszabbítások nem fogadottnak el.

Szeged, 1929. február hó 22-én.

Szeged szab. kir. város
Zalogkölcson Intézete.

Tüzek az éjszakában

Dráma 3 felvonásban, Irta: Földes Imre.

Rendező: Vándor Andor.

Gálfy	Földényi László
Ibolyka, a felesége	Pártos Klári
A sugó	Herczeg Vilmos
Becső	Szakáts Zoltán
Iren	Wlassics Györgyi
Az igazgató	Sümegei Ödön
Pista	Ungváry Laci
Zsuzsi	Kiss Böske
Gönczy	Szilágyi Aladár
A rendőrfőnök	Kovács Károly
A tábornok	Vágó Arthur
Az ezredes	Marinkovics A.
A százados	v. Végh Kálmán
A hadnagy	Szilassy Gyula
A segéd tiszt	Gaál Ferenc
Egy tiszt	Kovács Árpád
A tüzoltó	Veszely Pál
A szerkesztő	Nagy György
A karmester	Rónai Imre
Nebántsvirág	Keleti Erzsé
Az ör	Csordás György
Egy pincér	Csonka Antal
Másik pincér	Rónai Béla
Detektiv	Koháry Pál
Igazgató	Uti Giza
Színészek, színésznők, idegen: színészek, tiszt	

Asztalosmesterek Butorcsarnoka

Szeged, Dugonics-tér 11. sz. :- Telefon 8-92.

Elegáns ebédlők, hálók, férfiszobák olcsó áron, kedvező fizetési feltételek mellett.

tek, katonák. — Az első felvonás egy színház színpadán, a második ugyanaznap este a „Fehér hattyu”-ban, a harmadik néhány hó múlva a kaszárnyában játszódik.

I. felvonás.

Megszállt területen, egy színmagyar város színtársulata élet-halálharcot folytat a magyar színház fennmaradásáért. Egy nap megérkezik egy idegen trupp és el akarja foglalni a magyar színház épületét. A rendőrfőnök megjelenik a színházban azzal a fenyegetéssel: ha nem adják át önként a színházat, akkor megvonja a játsszási engedélyt; ellenkező esetben megengedi, hogy az „Arany hattyu” nagytermében játszassanak. A magyar színészek kénytelenek meghajolni az erőszak előtt, átadják a színházat az idegeneknek, akik az első este diszelóadást rendeznek a helytartó-tábornok tiszteletére. A magyarok átvonulnak az „Arany hattyu”-ba és elhatározzák, hogy a tilalom ellenére, este a „Bánk bán”-t fogják játszani.

II. felvonás.

Az „Arany hattyu”-ban a tábornok ünnepi vacsorát ad az idegen színészek tiszteletére, a magyar színészek pedig az ünneplők feje fölött a Bánk bánt játsszák a nagyteremben. A rendőrfőnök a magyar lakosságot kiharja ábrándítani a dédelgetett színészekből, akiket a tábornok nevében meghív az ünnepi estélyre. Ugyaneznap pedig külön kiadást nyomtat a magyar lapból, amelyben megírta, hogy a színigazgató jó pénzért adta át a színházat az idegen színészeknek és ezt a vásártakaró csak a tilos Bánk bán előadása. A cikk felszólítja a lakosságot, gyűljönnek éjjel az Arany hattyu elé, ott megláthatják a magyar színészeket a megszálló idegennel barátkozva. A magyar színészek csupa dachból a Bánk bánban viselt jelmezeikben jönnek az estélyre, de csak ott veszik észre, hogy kelepcebé csalták őket. Egy mód van csak a gyalázatosság rágalmat megcáfolására: ha letartóztatják magukat. Nehéz ezt elérniök, mert a rendőrfőnök mindenképpen kompromittálni akarja őket, akik azonban mégis olyan kihióvan viselkednek, hogy a tábornok letartóztatja őket.

III. felvonás.

Hadbíróóság itélkezik a magyar színészek fölött. A tábornok megköveteli, hogy vagy golyót, vagy akasztófát mondjon ki a bíróság. Ehhez azonban az kellene, hogy a tábornok a vád leglényegesebb pontját illetőleg hamisan valljon. Hamis vallomásra azonban a tábornok nem kapható. A hadbíróóság öt-öt évre itéli a színészeket. Egyedül a sugót tiz évre. Az öreg sugó a szomszéd szobában megfojtotta a rendőrfőnököt és egy szuronydöféssel a szívében, haldokolva hallgatja az ítéletet.

A tábornok.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Zilahy Lajos. Rendezi: Vándor Andor.

Személyek:

Szikszóy altábornagy	Tarnay Ernő
A grófnő	Komjáthy Mária
Judith	Pártos Klári
Valentin	Kormos Margit
Dr. Lausch főorvos	Hercegh Vilmos
Dr. Korponai tanársegéd	Nagy György
Pásztorné	Uti Giza
Márkus hadnagy	Szilassy Gyula
Hordóssy hadnagy	Oláh Ferenc
Rácztisztiszolga	Veszely Pál
Székely László főhadnagy	Kovács Károly
Keresztes főhadnagy	Fodor Emil
Sarkadi hadnagy	Sümegei ödön
Schulek kapitány	Rónai Béla
Örmester	Szilágyi Aladár
Műtősné	Hercegh V.-né
Késmárki	Rónai Imre
Apáca	Vargha Teri
Zászlóaljparancsnok	Marinkovics
Altiszt	Kovács Árpád
Pásztor Imre	Csonka Antal

Az első és második felvonás egy határszéli városka kórházában, a harmadik felvonás első képe a harctéren, a második felvonás az állomáson játszódik.

I. felvonás.

A kórházi orvos szobája a szin. Székely Lászlóné, főhadnagy ura érdekében jár itt, szabadságot akar kieszközölni a tábornoknál,

akinek az ezredénél van Székely László. Megtudja, hogy a tábornok milyen zord katona, akinek még csak a közelébe sem lehet férközni és hogy a szabadság ötöle függ, elhatározza, hogy fölcsap ápolónőnek és így férközik a tábornok közelébe. A tábornok súlyos fejlődéséből lábbadozik. Judit, Székelyné, nem árulja el a tábornoknak, hogy ő férjes aszszony, hanem azt mondja, hogy elvált.

II. felvonás.

Szeretlem fejlődik Judit és a tábornok között. A tábornokot kezdi hatalmába keríteni s bár még beteg, elhatározza, hogy ő is ott lesz, mert úgy érzi, hogy ott kell lennie. Juditot szereti. Mi előtt elindul, bevallja szerelmét Juditnak. Megkéri a kezét. Judit küzd magával, az urát szereti, de a tábornok, ez az erős férfi imponáló és rokonszenves. Bevallja a tábornoknak, hogy már férjes aszszony és hogy a férje épp a tábornok alatt szolgál. Beszélni akar először vele. A tábornok megígéri, hogy ütközet előtt elküldi a férjét Judithoz.

III. felvonás, első kép:

A tábornok roham előtt végigjárja a lövészárkokat. Találkozik Székelyvel, elmondja a Judittal való esetét és haza akaraj küldeni őt. Székely rálő a tábornokra, de nem találja el. A tábornokot megrendíti a férj szerelme. Elhatározza, hogy úgy vet véget a dolognak, hogy ő is az ütközetbe megy, ahol a halál jóformán biztos.

III. felvonás, második kép:

A tábornok azonban életben marad, ellenben Székely elesik. A tábornok visszaérkezik, elmondja Judithnak, hogy a férje elesett, de ő szereti és rá mindig számíthat. A nő nem akar feleségül menni a tábornokhoz, mert a férje gyilkosának tartja, aki készakarva küldötte Székelyt a halálba. A tábornok a déli harctérre megy, de látszik, hogy Judit. Sürgöny érkezik a tábornokhoz, hogy a csapatteste a napokban döntő fontosságú ütközetre készül. Felkerekedik benne a katona ez a két ember még fog egymással találkozni az életben.

KASS Renaissance Bar

Minden este a
ragyogó, világvárosi
márciusi műsor
bemutatása.

Rozgonyi nem megy odébb

Irta: Csényi Gyula.

Vannak emberek, akik — ha valamit feljünkbe vesznek, — azt onnét a földi purgatórium bármilyen csapása se veszi ki. A gerince meg épper. nem hajlik s ha mégis muszáj, hát inkább elpattan.

A magyar ember általában ilyen fajtájú földi lény. Okos ember erre a tulajdonságára azt mondja: butaság. Aki ellenben nem tud másként cselekedni, mert a beléje szorult „szufia” nem ergedi, másképpen vélekedik. Egyes biológusok például faji erénynek minősítik, — bár ez az erény eddig még mindig bajt okozott.

De amit az ősök megcselekedhettek, ahhoz jussa van a késő ivadéknak is. Segíteni ugye tud rajta. Ez a tulajdonság ezer év alatt vérebe szívódott, bele ette magát a sejtek közé és fölnt, az agyvelő tekervényeiben megült. Az ivadék legteljebb szédeleghet az ütés s. y. a alatt, amit érte kap. Mert hát a nagy el, amikor kedvét nekiengedi, bizony megcsavarintja a legerősebb szálát is, aztán ugytöri derekban keete, mint a tejeskására fogott gyerek a gyufaszálat. Hajladozni kellene tehát, mint a viharban a nádszalmák, ezt azonban ne kívánja senki a magyar embertől, mert ebbe a műveletbe belehalna. Ez a nyakasság azonban néha férfiasság számba megy. Csakhogy akkor már ész is kell hozzá és tapasztalat, ami néha Isten segítségével megadódik.

Lyon, Fort de Loyasse nevű erődjében öt-száz magyar baka élt a rabkoszton. Igaz, hogy egyesek, akik holmi huncutságokért bejárták a francia börtönöket (a hadifogoly-nak másképpen mérik a Corpus Jurist) mély-ségeser. fel voltak háborodva az elbánás miatt.

Naponta vízben főtt rizskása, akár a kínai kulinak, hetenként háromszor számárhús, harminc deka fekete kenyér és reggel Maggi-leves, este ugyancsak az a leves.

— Nem! Tönni köll valamit, — mondogatták, mert már kifordul a szájukból a kánál, amirt a rizskásával befelé igyekeztek.

Egy öreg, harsabajuszu magyar volt a szószólójuk. A Rozgonyi János. Nagy tisztessége volt. Ő már bejárta Avignon, Orleáns, Bordeaux polgári börtönöit.

— A francia rabokkal nem igön lehet elbánni. Egy nap háromfélét kaprak, mert ha nem adik, hármát köll csak koppintani a falon és röggelre mind egyszálíg aszongya, hogy: M. . . — magyarárgatta esténkint a többieknek.

Rozgonyi nagyon szeretett volna elröpülni onnét, de nem volt rá érkezése. A kezeügyébe sem akadt semmi, csak ténfergett az öreg és apró pocok szemeivel hiába kutatott valami után, amibe beleköthessen.

De aki nagyon sóvárog valami után, egyszer rendszerint megkapja mégis.

A foglyok életében egy rapon hihetetlen esemény történt. A francia százados, a parancsnok elhatározta, hogy kenyér helyett a tudja Isten honnét visszamaradt és az egyik kazamatában penészedő kétszersültet eteti meg.

Rozgonyinak egyetlen legyintése meghozta az eredményt.

— Vagy jobb kosztot ad, mög kenyeret is, vagy nem öszünk, ha köll, egy hétig sé.

— Ugysé meri mögtönni, hogy éhözteszön bennünket, mert gyün a svájci komisszió, aztán kisül, hogy lopri akart a szürke! — erősítette meg az ingadozókat.

Igy is történt. A kapitányon mérhetetlen indulat vett erőt.

— Éhségsztrájk? Majd megmutatom! — orditotta magánkívül és nyomban rendelkezett is.

A kétszersültet az udvar közepére hordatta és köréje sorakoztatta a foglyokat. Azután az udvar négy sarkában felállította a

mitrailleusöket és ráadásul egy szakasz négert is kivезényelt. Azok pedig hosszú szuronyukra támaszkodva, mint az ördögök vicsgorgatták fogaikat a bakákra.

A látványra a szelidebbekben kissé meg-ingott az elhatározása. De Rozgonyi ott járt közöttük és minden ellenvetésre talál ká-denciát.

— Móka az egész! Érteni köll a csiziónon. Be né gyulladjatok! — bátorította őket.

A penészes kétszersült láttán végül mind-egyiket megszállta a betegség. Most már akár az egész francia armádia is feivonulhatott volna ijesztőnek. A koponyákon urrá lett az a bizonyos „szufla”.

A kapitány hiába dikciózott és hiába fordított le a tolmács által.

A tömeből mindenre csak egyetlen mordulás hallatszott:

— Nem köll a civak!

Ez ellen a kapitány se tehetett semmit. Puskatussal kergette szét a társaságot és megparancsolta, hogy a kazamatákból senki sem mozdulhat ki. Néhány perc alatt üres lett az udvar, csak a kapitány a két magyar tolmács és egy francia káplár maradt ott. De a kétszersült-halom mellett ötödiknek még más valaki is ottragadt. A Rozgonyi János, akinek úgy látszott, elérkezett az a bizonyos pillanata, amikor elszabadult a legyassierődből.

— Hát ez mit keres itt? — kiáltotta a káplárra, amint észrevette Rozgonyit a kapitány.

— Allez la bas! — ordított rá a káplár.

Rozgonyi azonban nem ment odébb. Ellenben mint aki fittyet hány mindennek, egyszer

az egyik, azután a másik vállát vonta fel.

— Mit allez la bas! MÉR allez la bas? — kísérté szavakkal is a mozdulatát.

A káplár nem tűrhette tovább. Kirántotta hatalmas tizenkettős forgópisztolyát és Rozgonyi homlokának szegezte. Az öreg magyar meghökkent. Egy pillanatra, mintha megingott volna benne a nyakasság. Fejét behuzta egy kissé és örökké mozgó bogár szemével belenézett a revolver napfényes csövébe.

Aztán sóhajtott egyet és filozófikus nyugalommal a revolver csövébe köpött.

Egy helyzetnek ilyen megoldását sem a francia élet, de még az irodalom egén sem pipáltak.

A százados megdöbbsent, aztán intett a káplárnak, aki földbegyökerezett lábakkal állt ott és nem tudta, mi tévő legyen.

— Örült! Vigyék el kérem, innét. Hihetetlen az, hogy józan ember ilyen cselekedjék, — mondotta, s azzal magukra hagyta a foglyokat és a káplárral együtt eltávozott.

Ez a nem várt befejezés Rozgonyit egészen lesujtotta. Szótlanul feküdt fel az ágyára és napestig egy szót sem szólt.

Éjfél felé a kérdezősködésekre mégis csak kimagyarázkodott.

— Bolond ez a szürke, nem éri fel ésszel, mit akar az embör! — sóhajtotta.

— De a revolverre mégis kockázatos dolog volt ráköpni, hallja-e? — jegyezték meg egyések.

— MÉR' lött vóna! Hászen nem vót megtötve, láttam én azt, amikö belenéztem, — morgogta az öreg, aztán fálnak fordult és a következő percben úgy aludt, mint az olyan ember, aki fárasztó munkát végzett.

REMINGTON írógépek képviselője.

Portable 20 pengős havi részletre. Használt gépek 40 P-től. Speciális amerikai rendszerű irodabutor-gyár. Javító műhely. Az író és sokszorosító-gépek kelleiből nagy raktár.

WIRTH és RENGEY, Horváth Mihály ucca 7. Telefon 12 21.

Ponváros

Bonyodalmak a titulus körül

Megírták az ujságok, hogy a polgármester csak három vendéget hívott meg az árvizjubileumi ünnepekre, a város három képviselőjét és gróf **Teleki Pál** volt miniszterelnököt, mint **Szeged régi barátját**. Más senki sem kapott meghívót, nem hívták meg többek között **Barabás Bélát** sem, a román parlament magyar képviselőjét, az erdélyi magyar párt egyik nagynevű vezérét sem, akinek pedig igen nagy szerepe volt Szegeden, a nagy víz idején. A polgármester attól félt, hogy nagyon sok meghívót kellene szétküldenie, ha egyet is meghívna azok közül az idegenbe szakadt urak közül, akiknek valami szerepük volt az árvíz idején Szegeden, akár a védelmi, akár a mentési munkálatok körül. Ezért nem hívott meg mást, csak a város három képviselőjét, gróf **Klebensberg Kunó** kultuszminisztert, dr. **Rassay Károlyt** és **Peidl Gyulát**. **Teleki Pál** grófot is csak kivételesen hívta meg, mivel, hogy **Teleki Pál** gróf barátja ennek a városnak.

Azt a kínos problémát azonban nem írták meg az ujságok, amely a polgármesteri hivatalban felmerült ezekkel a meghívásokkal kapcsolatban. A meghívó szövege azonos volt mind a négy meghívó levélben. A szöveg körülbelül azt a tartalmat **leplezte**, hogy Szeged most érkezik el, március tizenkettedikén az 1879. évi árvíz ötvenedik évfordulójához és hogy ezt az évfordulót a város kö-

zönsége szerény keretek között kívánja kiemelni a többi hetköznapok közül. Lesz diszközgyűlés, lesz diszeloadás a színházban és diszgyűlés a Dugonics Társaságban, esetleg szerény keretű diszbankett is. Ezekre a **diszdolgokra** a város polgármestere tisztelettel megnívja a címzetteket.

Ebben nem is volt hiba semmi. **A hiba a borítékon alakult ki**. Illetve — operetttsargonban — „kezdetts alakulni”.

A polgármesteri hivatal annak rendje és módja szerint címezte meg a leveleket: **Nagyméltóságu** gróf Klebensberg Kunó m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak, **méltóságos** dr. Rassay Károly ny. államtitkár, országgyűlési képviselő urnak, **nagyméltóságú** gróf Teleki Pál ny. miniszterelnök urnak és — na igen — és „**méltóságos**” Peidl Gyula országgyűlési képviselő urnak.

Az egyik ujságíró sasszeme észrevete a hibát és azonnal meginterpellálta a polgármestert, mondván:

— **Peidl Gyulát minden elképzelhető cim megilleti, csak éppen a „méltóságos” nem**. Ha szocialista létére el-tűri, lehet „**kegyelmes**” urnak titulálni, mivel miniszterelnök is volt. Mint országgyűlési képviselőt megilleti a „**nagyságos**” cim. Ha viszont a levél-író beilleszkedik a címzett mentalitásába, akkor felesleges minden cim, akkor Peidl Gyula egyszerűen **képviselő ur**, a legjobb esetben „**tisztelt című**”. De semmi esetre sem méltóságos.

— **Ezt én is éreztem** — válaszolta a polgármester —, a **méltóságos cim tényleg helytelen ebben az esetben**. Majd elintézem valahogy.

Az elintézés pedig a következőképpen történt:

A megcímezett és leragasztott meghívókat már átadták az egyik szolgának, hogy szaladjon átvelük a postá-

ra, amikor a polgármester kiadta az utasítást a címzésbeli hiba korrigálására. A szolgát éppen abban a pillanatban fogták meg, amikor beakarta dobni a posta gyűjtőszekrényébe a leveleket.

A meghívók így visszakerültek a polgármesteri hivatalba, ahol egy ügyeskezű kisasszony Peidl Gyula meghívójának borítékjáról kiradiroztatta a „méltóságos” titulust és ment a levél egyszerűen „Peidl Gyula országgyűlési képviselő urnak.”

Ballada

Az apa mindig iszik,
Az anya meg kéreget,
s egy éjjel, egy éjjel, jaj!
megölték a gyereket,
a gyereket,
gyereket.

Bujkál gonosz kezével,
minden alszik, de belül
zümögnek a paloták
s nagy erdőbe menekül,
menekül, jaj!
menekül.

Hová lett a rak asszony?
Csobban a kút szótlanul,
sima már a tükre is,
jaj, csak ő nem szabadul;
iszonyú! nem
szabadul!

Megnyílik a fa szája;
jön a kés, nézd, jön a vér!
Megborzong a száraz ág; e
Igaz gyilkos visszatér;
visszatér, ám,
visszatér.

Felszökik a sejtelem:
téged ölt meg a gyerek!
Összedöngnek a lombok,
mint akasztott emberek,
emberek, nézd!
emberek!

Kicsoda ez? Fartógó!
Eldugja a nagy fejszét!
Gyere gyere, kegyelem!
Zugó fejem te verd szét,
te verd szét, csak
te verd szét!

Kicsoda ez? Fa-manó!
Menj innen, csak erre ne!
Kicsoda ez? Tölgy-király!
Föl ne lázdaj ellene;
ellene, jaj,
ellene!

Fölkiált a jó vadász;
Arra menj, ölt so'sincs eb!
Földuzzad a hős patak;
Én vagyok a bilincsed,
bilincsed, zord
bilincsed!

Hová? hová? Egyedül?
kés csurog a hold felől,
hová? hová? Éjszaka?
Nap kell annak, aki öl,
aki gyilkol,
aki öl.

Ide, ide, jó omló,
várj, a szemed bekötöm,
hová? hová? Segítség!
Én vagyok a börtönöm,
lőhérom, jaj!
börtönöm.

Berczeli Anzelm Károly.

(Szeged.)

Repül a nehéz kő...

Riport-regény. Irja: Iksz.

Egy különös értesítés.

A megszokott helyemen ültem a Tiszábar, az ablak mellett. A tavaszi napsugár játékosan csillant meg az üvegtáblákon. A kiméletlen hideg után végre jólesik ez a melegség. Különös hangulataim vannak. Mintha kivirágzott volna bennem minder. Ha ismeretlenemre gondolok, ezek a boldog érzések megszázsorozódnak, körülölelnek és átfonnak selymes, nagyszerű sejtésekkel.

Ma újabb levelet kaptam m. e. aláírással. „Szegény barátom, — írja többek között, — maga valóban sajnálatraméltó ember. Még sehová sem ért el és most egyelőre félbe kell szakítania ismeretlenjéhez fűződő reményeit. Mert azt hiszem, hogy a szíves hölgye elutazik Szegedről. Nem szívesen megy el, mert Iksz ur a téli esték ridegségébe néhány kedves gondolatot csempészett hozzá. De el kell utaznia. Addig hát vigasztalódjék meg és várjon türelemmel. Talán látni fogjuk egymást . . . Au revoir!

Ez állt a levélben. Könnyű volt tehát megállapítanom, ki írta ezt a levelet. Csakis ő lehetett. Erre a gondolatra, határtalan öröm fogott el. Végre törődik velem! Nyílt vallomáscsm utat talált tehát hozzá és nem hagyta ridegen mégsem.

De hová utazik?

— Mégis van zsványbecsület! —

Ezen töprengtem éppen, amikor valaki megkocogtatta a kávéház ablakát. Felnézek és legnagyobb csodálkozásomra azt a gyereket láttam meg, akinek a multkor öt pengőt adtam, hogy tudja meg ismeretlenem nevét. Kimentem hozzá.

— Nagyságos ur! Ne tessék haragudni, de a multkor nem jöhöttem el. Szégyeltem magam, hogy talán tolvajnak tetszik gondolni, kerestem is mindenfelé, míg végre megtaláltam.

— Jól van, öcsém — nyugtattam meg a fiut. — Hát mit végeztél?

— Beszéltem a házmesterrel és a szobalánnyal. Azok kifeggattak, mire a szobalány felhívott a lakásba. Ott magával az urinóvel beszéltem, aki le is ültetett.

— A nevem után érdeklődik? — kérdezte tőlem és én nem hazudhattam.

— Na és? — kérdeztem türelmetlenül. — Megtudta a nevét?

— Igen. Ő maga mondta meg, De azt is megmondta, hogy holnap elutazik.

— Elutazik? Tehát mégis ő a titokzatos levélíró! Óriási! A neve?

Megmondta a gyerek. A szobalánytól azt is megtudta, hogy Ismeretlenem Budapestre utazik.

A kedves olvasó közönség bizonyára kíváncsi a hölgy nevére. De nem mondok meg. Elég, ha én magam tudom.

A gyerekek még öt pengőt adtam. Megérdemelte. Ezek a szegedi szegény gyerekek mégis csak becsületesek.

Hajrá! Előre Budapestre!

Szóval elutazik és én itt kővályoghatok a napsütésben, a szegedi utcákon, amikor ő Budapesten van, ahol a tavaszi napsugár éppen olyan melegen csókolgat, mint bármerre, ahol ő jár. Nemsokára a dunaparti korzóra kitelepítik a Buchwald-szekeket, a Váci utca illatos, viruló tarkaságban pompázik és az állatkertben nyári ketrecükbe viszik ki a majmokat.

Nem maradhatok idehaza. Nélküle üres a világ és keserűen illattalan lesz a tavasz.

Pakolok! És mire ezek a sorok nyomdafestéket látnak, velem dübörögve vágat a gőzmasina, a fekete, lihegő vasszörnyeteg, amelynek egyik kocsijában az ő hajlékony, lágy voralu alakja ringatózik.

Kedves olvasóim minden bizonnal elfogadják ezt a megoldási formát. Hát idehaza maradhatok, amikor ő elutazik?

— Nem! — De különben sem tudnék. Szegeden maradni. Ez a kis kaland teljesen magáévá tett. Egyre jobban érzem, hogy életem lehajló korszakában szükségem van erre a boldogságra.

Azt is érzem, hogy Budapesten meg fogok vele ismerkedni. A pesti életben nincsenek annyira kötött társadalmi formák, mint ebben a kis városban, ahol az ember mindenképpését árgus szemek követik és ahol éppen ezért minden szabadabb megnyilvánulás lehetlenné válik.

— Együtt a napsütésbe! Isten hozzád Szeged! —

Ezt már a Szeged-állomáson írom, pénteken. Nem jöttem hiába. Ő is itt van és türelmetlenül várja a vonat indulását. Szemeink találkozottak, a kelleténél kissé tovább tartott ez a pillanat és én ebből sok mindent kiolvastam.

Még néhány perc és együtt megyünk a napsütésbe!

Csak kevesen utaznak. A portás beszállást kiált. Mindenütt a nyomában vagyok. Mintha együtt mennék, ugyanígy, amint közvetlenül utána beszálok én is. Egy pillanatra a lépcső vaskorlátjár összeért a kezünk.

Ugyanabba a kupéba helyeztem el a esomagomat én is. Rajtunk kívül senki sem szállt be. Egyedül leszünk tehát! A szívem egyre ütemesebben ver. Ideges vagyok, a következő percek izgalma fojtogatja torkom. A kalauz sípol. A vonat lassan megindul.

Isten hozzád, Szeged!

A következő héten mindenről beszámolok.

Minden divatszínben. **Világhírű selyemharisnya** Minden párért szavatolunk !!

G. F. B.

Magyar gyártmány.

Gyári
lerakat

P 5. — P 6. — P 7. — áron

Pollák Testvéreknél

Csekonics uca
és Széchenyi tér

Férfiruha ujdonságok készen és mérték után
Balázs és Petrinél Szeged, Széchenyi-tér 2. sz.
Elsőrendű angol úri szabóság.

Sajne bácsi, a Magyar Színház kellékese kitekintett a kulisszák mögül és színészt szemelt ki a szegedi színháznak

A sziri szezon befejezéséig jó pár hónap van még hátra, de már megkezdődtek a következő szezonra a szerződötetésekre vonatkozó *agitációk*. A szegedi színház mindenkor jelskedett a vidéki színházak eisői között, más vidéki színházról. Szegedre kerülni, egy színész számára mindig előlépést jelentett. Ebben a szezonban, különösen nagyot emelkedett a színház ázsiója, amit a rengeteg Szegedre orientálódó színész is bizonyít. Naponta hoz a posta ajánlkozó levelet, mely legtöbbször ajánló sorokkal van bélelve. A legérdekesebb levél mindenesetre a Magyar Színház kellékeseé, aki egy fiatal színész érdekében esedezik Tarnay Ernőnek. Ez a levél, a legaranyosabb, ami valaha is érkezett a színházhoz és megérdemli, hogy aranyrámába foglalják.

Szól pedig a levél szóról-szóra így:

Mélyen Tisztelt Igazgató Ur Előre is bocsanatot kérek azért hogy levelemmel zaklatom Talán méltosztatik még emlékezni a magyar Színházról Sajnéra az öreg kellékésre aki már 50 évet töltött festet palotákba rozoga gunyhók kulisszái mögött Ezalatt az ötven év alatt azt hiszem bőséges tapasztaláson meritem keresztül úgyhogy méltón nevezhetem magam színházi szakembernek.

Molnár Ferenc Somlai Artór Hegedüs Gyula stb sok minden jót tudna królam De én most nem az érdekembe akarom a méjen Tisztelt Igazgató ur elé felsorakoztatni hanem oljas valamire akarom felhívni az Igazgató ur figyelmét amit csak nagyon csekély esetben tettem, de mindég sikerrel Itt a magyar színházban van egy harmad éves növendék aki most végsz az iskolát a Magyar színházban is (már) jelerős kis szerepeket játszik mint növendék nagy sikerrel Az igazgató ur is látta a Hutel Imperiálban a Steinberger zsidó szerepében azt hiszen a magyar színház is leakarja szerződtetni De én szívemer. visélem a sorsát és nem akarom hogy Pesten maradjon mert sok és nagy jövőt látok benne

és szeretném ha olyan kezek alá kerülne, mint az igazgató ur aki törődik a fiatalokkal és ahol kifejlődhetne Erre akartam az igazgató ur figyelmét felhívni Én még csak azt szeretném meg jegyezni nehogy félre tessék Magyarázni nekem semmi féle rokonom se ismerősöm csupán a Magyar színházban ismertem meg aki megérdemli hogy törődjenek vele Ezt a levelet ő tudta nélkül írom a Színész neve P E Bizva az Igazgató ur jó indulatába maradok teljes tisztelettel

Klein Jenő Sajne

Becses válaszát kérve maradtam alázatos hódolója

Klein Sajne
Magyar Színház

A jó öreg Sajne, aki ötven. évet töltött festett palotákban és méltán nevezheti magát színházi szakembernek, egyet mindenesetre már elért: sikerült egy-két kedves percert szereznie levelével . . . Ez a színésznövény, akit az öreg Sajne ajánl, tényleg egyike a legnagyobb jövőjünek ígérkezőknek és nem lehetetlen, hogy Szegedre kerül a jövő szezonra.

A Szegedi Szemle

GERŐ DEZSÓ

politikamentes, tisztán városfejlesztési problémákkal foglalkozó hetilapja Szeged egyetlen ilyen természetű orgánuma

Megjelenik minden hétfőn.

Kapható a Nemzeti Sajtóvállalat uccai újsághódóiban.

Az eddiginél még előnyösebb feltételek mellett vehet mindenki

gáztakaréktűzhelyeket, vizmelegítőt, vasalót stb.

a helybeli légszeszgyárnál. A legjobb világhírű gyártmányokból most érkeztek hatalmas készletek. Érdeklődni lehet 9—12 óra között.

Telefon: 2.

Figyelem! 1929. évi március havában Kőlcsey uccai fényesen berendezett és felszerelt bemutató- és előadótermeinkben üzemi használatban láthatók az összes elektromos háztartási készülékek, valamint valamennyi típus gáz-vizmelegítők, gázkonyhák, gázkályhák stb. stb.

Bemutató és megtekintés díjtalan!

Minden kötelezettség nélkül!

A LÉGSZESZGYÁR IGAZGATÓSÁGA.

Illatszer és pipere cikkeit

vásárolja a

»SZÉCHENYI«

ILLATSZERTÁRBAN

(Kék Csillag-Áruház mellett)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Széchenyi tér 5. Kiss D.-palota.

A

Magyar Hírlap

a legolcsóbb, a legtartalmasabb, a legelterjedtebb napilap.

Kérje telefonon **300**-ast

vagy

„KÉRY-AUTÓTAXIT”

Segesváry „Drogéria“

Szeged, Kárász ucca 6. szám. :- Telefon: 3—42.

Városi Zálogház Oroszlán ucca 4.